

Številka: 007-235/2013/3

Datum: 14. 3. 2013

Zadeva: Tolmačenje javnonaročniške zakonodaje – preverjanje osnovne sposobnosti kandidatov in ponudnikov

Ministrstvo za finance je bilo s strani Gospodarske zbornice Slovenije seznanjeno, da naročniki v razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila zahtevajo, da morajo ponudniki in kandidati v zvezi s svojo osnovno usposobljenostjo k ponudbi priložiti:

- lastno izjavo, da izpolnjujejo pogoje, in
- dokazila – izpise iz uradnih evidenc ali lastno izjavo, v kateri evidenci je mogoče navedbe o osnovni sposobnosti preveriti.

Način preverjanja sposobnosti kandidatov in ponudnikov urejajo 41. – 47. člen Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 12/13 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZJN-2). Pri tem 41. člen opredeljuje splošne določbe glede preverjanja njihove sposobnosti, 42. – 47. člen pa urejajo način preverjanja posamezne vrste usposobljenosti – osnovne, ekonomske, finančne, tehnične in kadrovske usposobljenosti ter usposobljenosti za opravljanje poklicne dejavnosti, zagotavljanje kakovosti in ustreznega okoljskega upravljanja.

V skladu z zakonom so nekateri pogoji za ugotavljanje sposobnosti obvezni in jih mora naročnik vedno vključiti v postopek oddaje javnega naročila. Nekateri pogoje pa lahko naročnik v postopek javnega naročanja vključi po lastni presoji, upošteva pri tem okoliščine konkretnega javnega naročila.

Tako pri opredelitvi nabora pogojev in načinov, na katere lahko ponudniki izkažejo, da te pogoje izpolnjujejo, morajo naročnik poleg drugih določb zakona upoštevati tudi temeljna načela javnega naročanja: načelo gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti, načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki, načelo transparentnosti, načelo enakopravne obravnave ponudnikov in načelo sorazmernosti. Z namenom zmanjšanja administrativnih ovir za ponudnike opredeljuje ZJN-2 več določb, s katerimi bodisi prepoveduje posamezne formalne zahteve v zvezi ponudbami, bodisi napotuje naročnike na poenostavitve postopkov javnega naročanja. V zvezi s preverjanjem sposobnosti kandidatov in ponudnikov šesti odstavek 41. člena ZJN-2 izrecno določa, da naročnik od ponudnika ne sme zahtevati, da predloži dokazilo, o katerem se vodi uradna evidenca. Ta dokazila mora naročnik, po potrebi, pridobiti sam.

V skladu s petim odstavkom 42. člena ZJN-2 se izpolnjevanje pogojev glede:

- ne-obsojenosti za posamezna kazniva dejanja (prvi odstavek 42. člena ZJN-2),
- obveznosti v zvezi s plačili davkov in prispevkov za socialno varnost (tretji odstavek 42. člena ZJN-2),
- insolventnih postopkov kandidata ali ponudnika (prva do tretja alineja četrtega odstavka 42. člena ZJN-2),
- ne-obsojenosti za kaznivo dejanje ali prekršek v zvezi njegovim poklicnim ravnanjem (četrta alineja četrtega odstavka 42. člena ZJN-2) in
- strokovne napake ali hujše kršitve poklicnih pravil (peta alineja četrtega odstavka 42. člena ZJN-2)

izkaže z dokazilom iz uradne evidence. Če država, v kateri ima kandidat oziroma ponudnik sedež, o teh pogojih ne vodi uradne evidence ali ne izdaja takšnih dokazil, mora kandidat ali ponudnik predložiti zapriseženo lastno izjavo ali zapriseženo izjavo prič. Ta izjava mora biti podana pred pravosodnim ali upravnim organom, notarjem ali drugim podobnim organom.

Čeprav peti odstavek 42. člena ZJN-2 določa, da lahko ponudnik namesto dokazila v ponudbi navede, v kateri evidenci in pri katerem organu oziroma instituciji je mogoče pridobiti dokazilo o izpolnjevanju pogojev iz prvega in tretjega odstavka ter prve do pete alineje četrtega odstavka 42. člena ZJN-2, pa ob upoštevanju šestega odstavka 41. člena ZJN-2 ni primerno, da naročnik te podatke zahteva od ponudnikov v primerih, ko je splošno znano, v kateri uradni evidenci in pri katerem organu je izpolnjevanje pogojev glede sposobnosti ponudnika mogoče preveriti. Za kandidate oziroma ponudnike s sedežem v Republiki Sloveniji je naročniku gotovo znano, v kateri evidenci in pri katerem organu lahko preveri podatke o njihovi sposobnosti, zlasti za pogoje, ki so po zakonu obvezni.

Zahteva naročnika, da mora ponudnik predložiti lastno izjavo o tem, v kateri evidenci je mogoče preveriti navedbe o njegovi osnovni sposobnosti, predstavlja za ponudnike nepotrebno administrativno oviro v postopkih javnega naročanja. Vpliva lahko na gospodarnost, uspešnost in učinkovitost javnega naročanja. Določba petega odstavka 42. člena ZJN-2 je bila spremenjena z zadnjo novelo zakona. Z njo si je Ministrstvo za finance prizadevalo naročnikom olajšati identifikacijo uradnih evidenc, relevantnih za preverjanje posameznih pogojev glede osnovne sposobnosti, zlasti tistih, ki so vezane na opravljanje posameznih poklicev ali se vodijo v drugih državah, ter hkrati zagotoviti, da se zaradi navedbe informacij o teh evidencah ne (pre)obremenjujejo ponudniki. V skladu z navedenim pričakujemo, da v tem smislu omenjene določbe zakona interpretirajo in uporabljajo tudi naročniki in ponudniki. Uradne evidence in organe, pristojne za njihovo vodenje, ki so mu poznani, lahko naročnik opredeli v razpisni dokumentaciji za oddajo javnega naročila in navede, da bo za subjekte s sedežem v državi, za katero so mu ti podatki znani, osnovno sposobnost v uradni evidenci preveril sam. Glede ostalih uradnih evidenc pa lahko kandidate in ponudnike eventualno pozove, da jih navedejo v prilogah ponudbe.

Pripravila:
Maja Koković
analitik

Sašo Matas
vodja sektorja

mag. Aleksander Nagode
v. d. generalnega direktorja